

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA WE WROCŁAWIU**

50-413 Wrocław, ul. Walońska 3-5
tel.(071)344 65 87, (071)34 05 920, fax (071)34 05 922
e-mail: wroclaw@uokik.gov.pl

RWR 61-18/06/ZR/

Wrocław, 27 października 2006

DECYZJA RWR 41 /2006

Na podstawie art. 23c ust. 1, 2 i 100e ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (j.t. Dz. U. z 2005 r. Nr 244 poz. 2080) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. *w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów* (Dz. U. Nr 18 poz. 172 ze zm.), po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów

– w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

I.

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, wskazaną w **art. 23a ust.1** ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów*, działanie przedsiębiorcy **Lukas Bank Spółka Akcyjna z siedzibą we Wrocławiu**, polegające na:

braku podania - we wzorcu umownym pn. „Umowa o przyznanie limitu kredytowego i Umowa o wydanie i korzystanie z karty kredytowej Maxima Plus” - informacji na temat zasad spłaty kredytu zaciąganego w związku z korzystaniem z karty „Maxima Plus”, co stanowi naruszenie **art.4 ust.2 pkt 3)** ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. *o kredycie konsumenckim* (Dz.U. Nr 100, poz. 1081 ze zm.) i **nakazuje się zaniechanie jej stosowania**.

II. jako środek usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów w celu wykonania nakazu określonego w pkt I sentencji niniejszej decyzji **określa się:**

- uzupełnienie przez przedsiębiorcę **Lukas Bank Spółka Akcyjna z siedzibą we Wrocławiu** powyższego wzorca umownego o informacje na temat zasad spłaty kredytu zaciąganego w związku z korzystaniem z karty „Maxima Plus”, w szczególności precyzyjne wskazanie warunków jakie musi spełnić klient, aby nie ponosić kosztów odsetek z tytułu transakcji bezgotówkowych oraz precyzyjne wskazanie zasad na jakich będą naliczane odsetki od transakcji bezgotówkowych w sytuacji gdy te warunki nie będą spełnione. Uzupełnienia wzorca umownego o przedmiotową informację należy dokonać także we wszystkich umowach zawartych przed datą uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

III. mając na uwadze ważny interes konsumentów nadaje się decyzji w zakresie punktów I i II **rygor natychmiastowej wykonalności**.

UZASADNIENIE

I.

W związku z napływającymi do urzędu informacjami od konsumentów dotyczącymi istnienia możliwości naruszenia przez Lukas Bank Spółka Akcyjna (zw. dalej Bankiem) z siedzibą we Wrocławiu przepisów ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów*, a zwłaszcza art. 23a tej ustawy w zw. z art. art.5a ust.2 ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. *o kredycie konsumenckim* (Dz.U. Nr 100, poz. 1081 ze zm.) w zakresie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej i pełnej informacji w ramach produktu „Karta Maxima Plus” - Prezes Urzędu przeprowadził postępowanie wyjaśniające w wyniku którego wstępnie ustalił, iż działalność Banku w ww. zakresie może odbywać się z naruszeniem przepisów prawa uzasadniającym wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.

Wobec powyższego, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zw. dalej Prezesem Urzędu), wszczął w przedmiotowej sprawie – postanowieniem nr 122/2006 z dnia 28 czerwca 2006 r. (zmienionym postanowieniem nr 165/2006) - postępowanie administracyjne w sprawie naruszenia przez Bank zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, na skutek: naruszenia **art.4 ust.2 pkt 3)** ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. *o kredycie konsumenckim* - stanowiącego że „Umowa [o kredyt konsumencki], powinna zawierać następujące dane: (...) 3) zasady i terminy spłaty kredytu”, poprzez brak podania - we wzorcu umownym pn. „Umowa o przyznanie limitu kredytowego i umowa o wydanie i korzystanie z karty kredytowej Maxima Plus” - informacji na temat zasad spłaty kredytu zaciąganego w związku z korzystaniem z karty „Maxima Plus”, co może stanowić praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, określoną w art. 23a ust. 1 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów*.

(dowód: karta 1 i 7)

Ponadto – zgodnie z punktem 2. postanowienia nr 122/2006 – Prezes Urzędu zaliczył w poczet dowodów, wszystkie materiały uzyskane w trakcie wymienionego wyżej postępowania wyjaśniającego (nr sygn. RWR 402-9/06/ZR).

(dowód: karta 1)

2. W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania, w piśmie z dnia 17 lipca 2006 r. Bank nie zgodził się z zarzutem Prezesa Urzędu dotyczącym braku podania przez Bank we wzorcach umownych: umowy o przyznanie limitu kredytowego i umowy o wydanie i korzystanie z karty kredytowej Maxima plus,, informacji na temat warunków spłaty kredytu zaciągniętego w związku z korzystaniem z karty Maxima Plus a więc naruszenia tym samym art.4 ust.2 pkt) 3 ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. *o kredycie konsumenckim* (zw. dalej u.k.k.). Bank podniósł, iż przez podanie zasad spłaty kredytu należy rozumieć określenie w umowie:

- czy kredyt zostanie spłacony jednorazowo czy w ratach, na ile rat zostanie rozłożona spłata;
- jak wysokie będą poszczególne raty,
- czy raty będą stałe czy malejące,
- struktury rat,
- czy spłata będzie dokonywana na rachunek kredytodawcy, czy też bezpośrednio w jego siedzibie,
- numeru rachunku kredytodawcy, na który mają być spłacane raty

W opinii Banku, z uwagi na fakt, iż Maxima Plus jest kartą kredytową nie jest możliwe podanie przez Bank wszystkich wskazanych wymogów. W tym bowiem przypadku bank może ustalić jedynie kwotę minimalną spłacanej raty, strukturę raty oraz odstępy

czasowe w jakiej spłaty te będą dokonywane. Zatem w tym przypadku Bank może podać w umowie tylko te informacje, których zamieszczenie jest możliwe. W związku z tym niepodanie informacji o liczbie rat oraz o tym, czy raty są stałe, czy malejące, „nie stanowi naruszenia dyspozycji art.4 ust.2 pkt 3 u.k.k. i nie skutkuje wystąpieniem sankcji z art.15 ust.1 u.k.k.”. Stopa oprocentowania kredytu została wskazana w § 4 Umowy. Również terminy dokonywania spłaty kredytu zostały określone w § 5 „Umowy o przyznanie limitu kredytowego jako okresy miesięczne. Konkretna data oraz wysokość spłaty minimalnej podawana jest w wyciągu z rachunku kredytowego, ponieważ nie jest możliwe określenie w umowie dokładnej kwoty do spłacenia, wartość ta jest zmienna (zależy od kwoty wykorzystanej przez klienta w limicie karty, obowiązującego oprocentowania). Tak więc, zdaniem Banku § 4 i 5 ww. „Umowy o przyznanie limitu Maxima Plus” spełnia wymogi zawarte w art.4 ust.2 pkt 3 ustawy o kredycie konsumenckim.

II. Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

1. Uczestnik postępowania – **Lukas Bank Spółka Akcyjna** z siedzibą we Wrocławiu jest przedsiębiorcą w rozumieniu art.4 pkt 1 ustawy *o ochronie ...*, prowadzącym działalność gospodarczą w formie spółki akcyjnej, zarejestrowanej w Krajowym Rejestrze Sądowym przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu, VI Wydział Gospodarczy, pod numerem KRS 0000039887. Przedmiot działania przedsiębiorcy został określony jako „pozostała działalność bankowa”. Według informacji zamieszczonych na własnej stronie internetowej, Bank posiada placówki handlowe na obszarze całego kraju.
(dowód: karta 5-12 akt RWR-402-9/06/ZR).

2. Na mocy postanowienia Zarządu Banku Nr 25/2005 z dnia 6 maja 2005 r., z dniem 9 maja 2005 r. wprowadzono do oferty nowy produkt – kartę kredytową Maxima Plus, której nabycie od tego dnia stało się możliwe we wszystkich placówkach Banku na terenie kraju. Zgodnie z pkt 3 przytoczonego zarządzenia „Wprowadzana karta Maxima PLUS jest kartą międzynarodową wydawaną w ramach organizacji VISA International. Umożliwia - zarówno w Polsce jak i za granicą — dokonywanie w ramach dostępnego limitu wypłat gotówkowych z bankomatów oraz płatności bezgotówkowych w punktach handlowo-usługowych akceptujących karty oznaczone symbolem VISA (...)”. Ponadto, zgodnie z pkt 3 b) ww. zarządzenia „Maxima PLUS posiada tzw. okres bezodsetkowy („grace period”) jeśli klient dokona transakcji bezgotówkowych płacąc w sklepach lub punktach usługowych, a następnie spłaci całość zadłużenia wykazanego na wyciągu dotyczącego okresu rozliczeniowego, w którym transakcje zostały wykonane od tych transakcji Bank nie pobierze odsetek; okres bezodsetkowy trwa maksymalnie 54 dni (...)”.

(dowód: karta 14-15 akt RWR-402-9/06/ZR).

Na potrzeby obsługi karty Maxima PLUS, na mocy uchwały Zarządu LUKAS Banku nr 01/22/05 dnia 22 kwietnia 2005 roku, wprowadzono następujące wzory dokumentów:

- a) Wzór umowy o przyznanie limitu i wydanie karty kredytowej Maxima PLUS (oznaczonej symbolem: ek/lb/max+/um/1),
- b) Regulamin przyznawania i korzystania z limitu kredytowego i karty kredytowej Maxima PLUS (symbol: reg/maxplus/01),
- c) Tabelę Opłat i Prowizji dla karty kredytowej Maxima PLUS (symbol: TO1P/maxplus/01).

(dowód: karta 16-18 i 28 -B), -E), -F) akt RWR-402-9/06/ZR).

Ustalono także, iż wszystkie ww. dokumenty wymienione w niniejszym zarządzeniu będą dostępne na firmowych stronach intranetowych.

(dowód: karta 15 akt RWR-402-9/06/ZR).

Szczegółowe zasady obsługi kart kredytowych ujęto także w dokumencie wewnętrznym Banku pn. „Procedura ZP 36/2006 z dnia 28 lutego 2006 r. – Zasady obsługi kart kredytowych Maxima Plus w CTUB”.

(dowód: karta 89-148 akt RWR-402-9/06/ZR).

Kwestia spłaty zadłużenia karty Maxima Plus jest uregulowana we wzorcu umownym pod nazwą „Umowa o przyznanie limitu kredytowego Nr <> i Umowa o wydanie i korzystanie z karty kredytowej Maxima PLUS Nr <>”, w punkcie I § 4 i 5 stanowiących, że:

- „Oprocentowanie nominalne od wykorzystanego limitu kredytowego jest zmienne w okresie obowiązywania Umowy limitu i na dzień zawarcia Umowy limitu wynosi <stopa umowna tr. gotówkowych> % dla transakcji gotówkowych w stosunku rocznym oraz <stopa umowna tr. bezgotówkowych> % dla transakcji bezgotówkowych w stosunku rocznym. Warunki zmiany oprocentowania określa Regulamin limitu” (pkt I § 4 Umowy);

- „Spłata limitu kredytowego następować będzie w okresach miesięcznych poprzez dokonywanie przez Posiadacza rachunku kredytowego spłat na rachunek wskazany w § 1, których wysokość oraz termin będą określone w wyciągu z rachunku generowanym każdego <dzień miesiąca> dnia miesiąca i wysyłanym na adres korespondencyjny Posiadacza rachunku kredytowego. Wskazana na wyciągu wymagana spłata minimalna stanowi 5% kwoty wykorzystanego kapitału oraz należne bankowi opłaty, prowizje i odsetki 5% kwoty przyznanego limitu <w zależności od wyboru klienta>” (pkt I § 5 Umowy).

(dowód: karta 16 akt RWR-402-9/06/ZR).

Z kolei, zgodnie z rozdz. VI § 2 pkt 3 i 4 „Regulaminu przyznawania i korzystania z limitu kredytowego i karty kredytowej Maxima PLUS” – „Spłata całości zadłużenia, wykazanego na wyciągu dotyczącym ostatniego okresu rozliczeniowego, w terminie określonym w ust.1, powoduje nieobciążenie rachunku kredytowego z tytułu odsetek od transakcji bezgotówkowych dokonanych w okresie rozliczeniowym, którego dotyczy wyciąg. W przypadku, gdy Posiadacz rachunku kredytowego nie dokona spłaty całości zadłużenia w terminie określonym w ust. 1, wszystkie transakcje bezgotówkowe dokonane w ostatnim okresie rozliczeniowym są oprocentowane zgodnie z rozdz. III.1 § 7 ust. 3”. Tak więc, zgodnie z powyższymi zasadami, każda częściowa spłata zadłużenia karty w okresie rozliczeniowym (tj. bez żadnych opóźnień) powoduje naliczanie odsetek od całej kwoty zadłużenia z tytułu transakcji bezgotówkowych, w danym okresie rozliczeniowym.

(dowód: karta 28 B) akt RWR-402-9/06/ZR).

3. Zgodnie z art.4 ust.2 pkt 3) ustawy o kredycie konsumenckim umowa o kredyt konsumencki, powinna zawierać „**zasady i terminy spłaty kredytu**”.

Jak ustalono, tekst wzorca umownego pod nazwą „Umowa o przyznanie limitu kredytowego Nr <> i Umowa o wydanie i korzystanie z karty kredytowej Maxima PLUS Nr <>” (zw. dalej: Umowa), nie zawiera cytowanej wyżej informacji na temat zasad rozliczenia karty Maxima PLUS ujętych szczegółowo w rozdz. VI § 2 pkt 3 i 4 „Regulaminu przyznawania i korzystania z limitu kredytowego i karty kredytowej Maxima PLUS”. W swoich wyjaśnieniach Bank stanął na stanowisku, iż zapisy pkt I § 4 i pkt I § 5 Umowy wyczerpują wymagania zawarte w art.4 ust.2 pkt 3) u.k.k.

(dowód: karta 3-4)

III. Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy, Prezes Urzędu zważył:

Podstawą do rozstrzygnięcia danej sprawy w oparciu o przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest uprzednie zbadanie przez Prezesa Urzędu, czy w danej sprawie zagrożony został interes publicznoprawny. Stwierdzenie, że to nastąpiło pozwala na realizację celu tej ustawy, wskazanego w art. 1 ust. 1 tej ustawy, którym jest określenie

warunków rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasad podejmowanej w interesie publicznoprawnym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów.

Interes publicznoprawny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów. Innymi słowy - naruszenie zbiorowego interesu konsumentów jest jednocześnie naruszeniem interesu publicznoprawnego. Zatem uzasadnione było w niniejszej sprawie podjęcie przez Prezesa Urzędu działań przewidzianych w ustawie *o ochronie* ....

Art. 23a ust. 1 zd. 1 ustawy *o ochronie* ... stanowi, że „przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie **bezpprawne** działanie przedsiębiorcy”, tak więc do stwierdzenia praktyki o której mowa art. 23a ustawy *o ochronie* ... konieczne jest wykazanie, że spełnione zostały łącznie następujące przesłanki:

- 1) bezprawność działań przedsiębiorcy,
- 2) godzenie tymi działaniami w zbiorowy interes konsumentów.

Ad 1)

Zbiorowe interesy konsumentów podlegają ochronie przed działaniami przedsiębiorców, które są sprzeczne z prawem, tj. przepisami określonych aktów prawnych oraz zasadami współżycia społecznego i dobrymi obyczajami.

Aktem prawnym, który ma zastosowanie do oceny przedmiotowej sprawy jest przywołana wyżej ustawa z dnia 20 lipca 2001 r. *o kredycie konsumenckim*. Stosownie do art. 4 ust.2 tej ustawy – wśród innych wymienionych w tym przepisie elementów - **umowa o kredyt konsumencki** powinna zawierać informacje na temat **zasad i terminu spłaty kredytu** (art. 4 ust.2 pkt 3 u.k.k.)

Z treści powyższego przepisu jasno wynika, że postanowienia w nim zawarte dotyczą **umowy** o kredyt konsumencki a nie **regulaminu**. Należy zwrócić uwagę, że przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. *Prawo bankowe* (tj. Dz.U. z 2002 Nr 72, poz.665 ze zm.) wyraźnie rozróżniają zakres postanowień umownych jakie powinny znajdować się w umowie o kredyt, a jakie w regulaminie. Art. 69 Prawa bankowego stanowi, iż:

1. Przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji od udzielonego kredytu.
2. Umowa kredytu powinna być zawarta na piśmie i określać w szczególności: (...)

4) **zasady i termin spłaty kredytu,**

Odrębna regulacja dotycząca regulaminu zawarta jest z kolei w art. 109 Prawa bankowego:

1. Bank w zakresie swojej działalności może wydawać **ogólne warunki umów lub regulaminy** określające:

- 1) warunki otwierania i prowadzenia rachunków bankowych,
- 2) rodzaje udzielanych kredytów oraz warunki umów kredytu i umów pożyczki,
- 3) warunki udostępniania skrytek sejfowych,
- 4) warunki wykonywania innych czynności usługowych banku.

Przytoczone art. 68 i 109 Prawa bankowego wyraźnie wskazują więc jakie informacje powinny być zawarte w umowie o kredyt konsumencki, a jakie w regulaminie (ogólnych warunkach umów).

Należy w tym miejscu zaznaczyć, że zgodnie z art 78a Prawa bankowego „przepisy ustawy [Prawo bankowe] stosuje się do umów kredytu i pożyczki pieniężnej, zawieranych przez bank zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2001 r. *o kredycie konsumenckim*, w zakresie nieuregulowanym w tej ustawie”.

Jak wspomniano, Bank wskazał – co w jego opinii - należy rozumieć przez podanie zasad spłaty kredytu, wymieniając następujące kwestie: czy kredyt zostanie spłacony jednorazowo czy w ratach, na ile rat zostanie rozłożona spłata, jak wysokie będą poszczególne raty, czy raty będą stałe czy malejące, struktury rat, czy spłata będzie dokonywana na rachunek kredytodawcy, czy też bezpośrednio w jego siedzibie oraz określenie numeru rachunku kredytodawcy, na który mają być spłacane raty.

Prezes Urzędu nie podziela argumentacji Banku w tym zakresie, wskazując, iż pod pojęciami „zasady spłaty kredytu” należy rozumieć **wszystkie istotne** informacje dotyczące spłaty kredytu. W tym przypadku wybór opcji spłaty karty Maxima Plus wiąże się ze znaczącymi konsekwencjami ekonomicznymi dla konsumenta, który w przypadku spłaty 100% zadłużenia karty z tytułu transakcji bezgotówkowych – w ogóle nie zapłaci od tych transakcji odsetek, natomiast w sytuacji spłaty tylko określonej części zadłużenia – zapłaci odsetki od wszystkich transakcji, przykładowo: przy spłacie 90% zadłużenia karty – klient nie zapłaci odsetek od pozostałych 10%, ale od sumy wszystkich transakcji bezgotówkowych dokonanych w danym okresie rozliczeniowym.

Ponadto Bank podniósł, iż z uwagi na fakt, iż Maxima Plus jest karta kredytową nie jest możliwe podanie przez Bank wszystkich wskazanych wymogów. W tym bowiem przypadku bank może ustalić jedynie kwotę minimalną spłacanej raty, strukturę raty oraz odstępy czasowe w jakiej spłaty te będą dokonywane. Zatem w tym przypadku Bank może podać w umowie tylko te informacje, których zamieszczenie jest możliwe.

W opinii Prezesa Urzędu, powyższe stanowisko Banku nie zasługuje na uwzględnienie, ponieważ zasady naliczania odsetek z tytułu zadłużenia powstałego w wyniku dokonywanych przez klienta transakcji bezgotówkowych są uregulowane w cytowanym wyżej rozdz. VI § 2 pkt 3 i 4 „Regulaminu przyznawania i korzystania z limitu kredytowego i karty kredytowej Maxima PLUS”. Nie ma zatem żadnych obiektywnych przeszkód, by taka regulacja została zawarta w tekście Umowy,

W odniesieniu do wyjaśnień Banku, że „niepodanie informacji o liczbie rat oraz o tym, czy raty są stałe, czy malejące, „nie stanowi naruszenia dyspozycji art.4 ust.2 pkt 3 u.k.k. i nie skutkuje wystąpieniem sankcji z art.15 ust.1 u.k.k.”, Prezes Urzędu stoi na stanowisku, iż w przypadku karty kredytowej - podanie stopy oprocentowania kredytu wskazanej w § 4 Umowy oraz terminów dokonywania spłaty kredytu określonych w § 5 Umowy, byłoby wystarczającą informacją, gdyby naliczanie odsetek następowało od faktycznego zadłużenia istniejącego w momencie zamknięcia okresu rozliczeniowego. Jak już wspomniano, przy karcie Maxima PLUS, system naliczania odsetek jest odmienny, gdyż w przypadku braku spłaty całości zadłużenia karty za dany okres rozliczeniowy – odsetki naliczane są od kwoty **całkowitej sumy** zadłużenia karty w tym okresie. W opinii Prezesa Urzędu, informacja w tym zakresie powinna znajdować się w Umowie.

Należy w tym miejscu przytoczyć także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2006 r. (sygn. Akt. III SK/06), gdzie w uzasadnieniu stwierdzono, iż „(...) *prawidłowa wykładnia art.4 ust.2 ustawy o kredycie konsumenckim prowadzi do wniosku, że obligatoryjne postanowienia (essentialia negoti) umowy o kredyt konsumencki, które zostały wymienione w tym przepisie powinny być w umowie uzgodnione literalnie, wyraźnie, bezpośrednio i wyczerpująco, czego nie gwarantuje odesłanie w całości lub w części tych postanowień do informacji zawartych w abstrakcyjnych wzorcach umownych, regulaminach lub inaczej nazwanych ogólnych warunkach stosowanych przy zawieraniu umów kredytowych (...)”.*

Reasumując, w rozpatrywanej sprawie bezprawność działania polega na naruszeniu przez Bank art. 4 ust.2 pkt 3) u.k.k. w ten sposób, iż Bank nie zamieścił w tekście Umowy

wszystkich istotnych informacji na temat zasad spłaty kredytu udzielanego w związku z korzystaniem z karty „Maxima Plus” – zgodnie z wymaganiami powołanego przepisu.

Tak więc należy uznać, że została spełniona pierwsza z wymienionych wyżej przesłanek stwierdzenia praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, tj. bezprawność działań przedsiębiorcy.

Ad 2)

Analizując drugą przesłankę należy wyjaśnić, w jaki sposób opisane wyżej bezprawne działania godzą w zbiorowy interes konsumentów.

Niewątpliwie naruszenie interesu konsumentów następuje wówczas, gdy przedsiębiorca działa sprzecznie z przepisami prawa, regulującymi prawa konsumentów, a także, gdy nie otrzymują oni od przedsiębiorcy pełnej informacji o swoich prawach i obowiązkach.

W rozpatrywanym stanie faktycznym działanie Spółki bezpośrednio godzi w interesy konsumentów w chwili, gdy klient – nabywca produktu Karty Maxima PLUS – nie dokona pełnej spłaty zadłużenia karty, powstałego w danym okresie rozliczeniowym z tytułu dokonywanych transakcji bezgotówkowych. Jak wspomniano tekst Umowy podpisywanej przez klienta, nie informuje go o warunkach „bezodsetkowej” spłaty kredytu. Z treści skarg konsumenckich kierowanych do Banku jasno wynika, iż klienci przystępujący do Umowy z Bankiem zawierali ją w błędnym przekonaniu, iż odsetki z tytułu zadłużenia karty będą naliczane tylko od kwoty faktycznego zadłużenia na koniec danego okresu rozliczeniowego, a nie od całości zadłużenia powstałego w danym okresie rozliczeniowym. Do materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie dołączono przykładowe skargi konsumenckie, jednoznacznie to potwierdzające:

- - „Uprzejmie proszę o wyjaśnienie w jaki sposób zostały naliczone odsetki w wysokości 16 zł” (skarga konsumencka: karta 38 akt RWR-402-9/06/ZR);
- - „Składam reklamację z wyciągu rachunku nr ... za okres rozliczeniowy ... z powodu naliczenia odsetek” (skarga konsumencka: karta 47 akt RWR-402-9/06/ZR);
- - „Niniejszym składam reklamację dot. wyciągu rachunku nr ... za okres rozliczeniowy ... . Kwestionuję wysokość odsetek 49,52 zł. Dnia 22.12.2005 dokonałem wpłaty 2000 zł, pozostała kwota 22 zł 63 gr – nie może powodować kwoty odsetek 49,92 zł. Umowa o takim naliczeniu nic nie mówi. Proszę o korektę kwoty odsetek” (skarga konsumencka: karta 51 akt RWR-402-9/06/ZR);
- - „W dniu 2.03.2006 spłaciłem kredyt nr karty .... tytułem spłacenia zadłużenia na karcie. Z aktualnego wyciągu wynika że zostały naliczone odsetki. W związku z tym proszę o umorzenie odsetek, z tego wynika że spłata całkowicie została dokonana przed terminem” (skarga konsumencka: karta 54 akt RWR-402-9/06/ZR);
- - „Reklamacja dotyczy karty ..... Mianowicie spłaty dokonywane są w terminie, mimo to potrącane są odsetki. Uprzejmie proszę o weryfikację” (skarga konsumencka: karta 56 akt RWR-402-9/06/ZR);
- „Zwracam się z uprzejmą prośbą o zwrot odsetek (...)” (skarga konsumencka: karta 58 akt RWR-402-9/06/ZR);
- „(...) Proszę o wyjaśnienie z jakiego tytułu zostały naliczone odsetki w tej kwocie (...)” (skarga konsumencka: karta 64 akt RWR-402-9/06/ZR);

Łącznie, ilość skarg konsumenckich **dotyczących zasadności naliczania odsetek** z tytułu korzystania z karty Maxima Plus jakie wpłynęły do Banku od dnia uruchomienia produktu do 10 lipca br. wyniosła 212. Dodatkowo należy wziąć pod uwagę okoliczność, iż część klientów mogła zaniechać pisemnego złożenia skargi z uwagi na stosunkowo niewielką kwotę naliczanych odsetek, a jeszcze inna grupa klientów może w ogóle nie posiadać wiedzy co do zasad naliczania odsetek.

Generalnie, odpowiedź Banku na ww. skargi konsumenckie sprowadzała się do następujących stwierdzeń:

1. „Zgodnie z Regulaminem przyznawania i korzystania z limitu kredytowego rozdz. VI § 2 spłata całości zadłużenia, wykazanego na wyciągu dotyczącym ostatniego okresu rozliczeniowego, w terminie wskazanym na wyciągu powoduje nieobciążanie rachunku kredytowego z tytułu odsetek od transakcji bezgotówkowych dokonanych w okresie rozliczeniowym, którego dotyczy wyciąg (...);”
2. „Jeżeli Kredytobiorca nie dokona spłaty całości zadłużenia w terminie wskazanym na wyciągu, **wszystkie transakcje dokonane w poprzednim okresie rozliczeniowym oprocentowane są zgodnie z rozdz. III.1.§7.** Obciążenie rachunku karty dokonywane jest z datą księgowania transakcji przez bank i od tego dnia naliczane są odsetki od kwoty wykorzystanego limitu kredytowego. Odsetki naliczane są od kwoty transakcji w trybie dziennym, począwszy od daty zaksięgowania transakcji na rachunku kredytowym do dnia spłaty zadłużenia (...).”

Z treści przytoczonych skarg jasno wynika, iż na podstawie treści Umowy klient nie mógł zapoznać się ze wszystkimi warunkami spłaty zadłużenia powstałego w wyniku dokonywania transakcji bezgotówkowych przy użyciu karty Maxima PLUS, co potwierdza zresztą także sam Bank w swoich odpowiedziach kierowanych do skarżących, powołując się w swoich wyjaśnieniach nie na treść Umowy, ale tylko na postanowienia „Regulaminu przyznawania i korzystania z limitu kredytowego”. Do materiału dowodowego dołączono przykładowe odpowiedzi Banku na reklamacje klientów, zawierające ten sam zwrot:

„W odpowiedzi na pismo dotyczące naliczenia odsetek na rachunku Karty Kredytowej Maxima Plus, wyjaśniamy:

*Zgodnie z Regulaminem przyznawania i korzystania z limitu kredytowego rozdz. VI § 2 spłata całości zadłużenia wykazanego na wyciągu dotyczącym ostatniego okresu rozliczeniowego, w terminie wskazanym na wyciągu (...). **Jeżeli Kredytobiorca nie dokona spłaty całości zadłużenia w terminie wskazanym na wyciągu, wszystkie transakcje dokonane w poprzednim okresie rozliczeniowym oprocentowane są zgodnie z rozdz. III .1 § 7 (...).***

(dowód, odpowiedzi Banku na reklamację klienta - karty: 39, 44, 50, 52, 55, 57, 62 akt RWR-402-9/06/ZR).

Powyższe ustalenia potwierdzają fakt, iż informacja na temat zasad spłaty kredytu została zamieszczona w Umowie w sposób niespełniający wymogów art.4 ust.2 pkt 3) u.k.k., ponieważ nie stwarza możliwości podjęcia racjonalnej decyzji przez konsumenta, który – nie dostając pełnej informacji na temat zasad spłaty kredytu - pozostaje w błędnym przeświadczeniu co do mechanizmu naliczania odsetek i ponosi w związku z tym nieprzewidziane koszty z tytułu naliczanych odsetek. W tym zakresie działanie Banku niewątpliwie godzi w interesy konsumentów - posiadaczy karty Maxima PLUS.

Z kolei mówiąc o „zbiorowym interesie konsumentów” należy zaznaczyć, iż ustawa o ochronie ... nie podaje jego definicji, wskazując jednak w art. 23a ust. 1 zd. 2, że nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów. O tym, czy naruszony został interes zbiorowy, nie zawsze przesądza kryterium ilościowe, ponieważ niekiedy jeden ujawniony przypadek naruszenia prawa konsumenta może być przejawem często lub nawet powszechnie stosowanej praktyki naruszającej interes zbiorowy.

W niniejszej sprawie bez wątpienia mamy do czynienia z naruszeniem praw bliżej nieokreślonej liczby konsumentów, klientów Lukas Bank Spółka Akcyjna, zarówno tych którzy skorzystali z oferty Banku (do 10 lipca br. zawarto 180 947 umów o kartę Maxima PLUS), jak i tych którzy potencjalnie mogą z tej oferty skorzystać (Bank posiada placówki oferujące ww. kartę, na obszarze całego kraju).

Wobec powyższego, należy stwierdzić, iż bezprawne zachowanie przedsiębiorcy nie dotyczy interesów poszczególnych osób, których sprawy mają charakter jednostkowy, indywidualny i nie dający się porównać z innymi, lecz mamy do czynienia z naruszonymi uprawnieniami określonego kręgu usługobiorców, których sytuacja jest identyczna i wspólna dla całej, licznej grupy klientów Banku.

Mając powyższe na względzie, należy uznać, iż opisane działania Banku godzą w zbiorowy interes konsumentów, a tym samym została spełniona druga z wymienionych wyżej przesłanek do stwierdzenia praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów.

W związku ze spełnieniem obu przesłanek - należało zachowanie przedsiębiorcy Lukas Bank Spółka Akcyjna, uznać za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, wskazaną w art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i nakazać zaniechanie jej stosowania.

Sąd należało orzec jak w punkcie I sentencji decyzji.

IV. Środki usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów

Zgodnie z art. 23c ust. 2 ustawy antymonopolowej, Prezes Urzędu w decyzji może określić środki usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów w celu zapewnienia wykonania nakazu jej stosowania.

W związku z powyższym, Prezes Urzędu uznał za konieczne zobowiązanie Banku do uzupełnienia wzorca umownego pn. „Umowa o przyznanie limitu kredytowego i Umowa o wydanie i korzystanie z karty kredytowej Maxima Plus” o informacje na temat zasad spłaty kredytu zaciąganego w związku z korzystaniem z karty „Maxima Plus”, w szczególności precyzyjne wskazanie warunków jakie musi spełnić klient, aby nie ponosić kosztów odsetek z tytułu transakcji bezgotówkowych oraz precyzyjne wskazanie zasad na jakich będą naliczane odsetki od transakcji bezgotówkowych w sytuacji gdy te warunki nie będą spełnione.

Sąd należało orzec jak w punkcie II sentencji decyzji.

V. Rygor natychmiastowej wykonalności

Art. 100e ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, umożliwia Prezesowi Urzędu nadanie decyzji w całości lub w części rygoru natychmiastowej wykonalności, jeżeli wymaga tego ważny interes konsumentów. W przedmiotowym przypadku ważny interes konsumentów upatruje się w interesie ekonomicznym i bezpieczeństwie konsumenta. Przepisy prawa ze swego założenia mają za zadanie regulować stosunki uczestników obrotu handlowego, ale również mają zabezpieczać interesy słabszych jego uczestników przed bezprawnymi, nieuczciwymi praktykami. W przedmiotowym przypadku mamy do czynienia z relacją profesjonalisty – przedsiębiorcy (Banku) z konsumentem. Zgodnie z założeniami ustawy antymonopolowej, przedsiębiorca ma zapewnić konsumentom rzetelną, prawdziwą i pełną informację o warunkach umowy oraz produkcie, a także zapewnić pewność warunków realizacji umowy zgodnych z przepisami prawa. Natomiast w przedmiotowym przypadku, doszło do pogłębienia różnicy siły stron kontraktu, przez pominięcie w Umowie informacji na temat zasad naliczania odsetek z tytułu przeprowadzonych transakcji bezgotówkowych w ramach korzystania z karty „Maxima Plus”. Dlatego też - ponieważ brak wiedzy w powyższej kwestii może narażać konsumentów na dodatkowe i nieprzewidziane koszty, co godzi w ich

interes ekonomiczny - konieczne jest nadanie decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności w punktach I i II decyzji.

Stąd należało orzec jak w punkcie III sentencji decyzji.

Mając powyższe na uwadze, należało orzec jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 78 ust 1 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów*, w związku z art. 479²⁸ k.p.c., od niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów we Wrocławiu.

z up. Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury we Wrocławiu
Zbigniew Jurczyk

Otrzymuje:

Lukas Bank Spółka Akcyjna
pl. Orłąt Lwowskich 1
53-605 Wrocław